

ZİHİNSEL YETERSİZLİKTEN ETKİLENMİŞ BİR ÖĞRENCİYE SAAT OKUMA BECERİSİNİN KAZANDIRILMASINDA DOĞRUDAN ÖĞRETİM YÖNTEMİ İLE SUNULAN ŞEMATİK DÜZENLEYİCİNİN ETKİLİLİĞİ

Zihin Engelliler Öğretmeni Şaziye SEÇKİN
TSK Sağlık Vakfı Güvercinlik Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi
mail: saziyeseckin@ankara.tc

ÖZET

Bu çalışmanın amacı hafif derecede zihinsel engelli bir öğrenciyi saat okuma becerisinin kazandırılmasında doğrudan öğretim yöntemi ile sunulan şematik düzenleyicinin etkililiğini belirlemektir. Çalışma 12 yaşında, tam saatleri okuyabilen bir kız öğrenci ile yürütülmüştür. Öğrenci için yarım, çeyrek geçeli, çeyrek kalalı, geçeli ve kalalı saatleri okuma amaç olarak belirlenmiştir. 5 amaç için 5 ayrı şematik düzenleyici oluşturulmuş ve her bir amacın edinimi bir oturumda gerçekleştirilmiştir. Edinim gerçekleştirildikten sonra gerçek saat materyalleriyle genelleme çalışmaları yapılmıştır ve öğretimden 7, 21 gün ve 1 ay sonra yapılan kalıcılık değerlendirmelerinde öğrencinin edinimi sürdürdüğü görülmüştür. Çalışma sonunda doğrudan öğretim yöntemi ile sunulan şematik düzenleyicinin saat okuma becerisinin kazanılmasında etkili olduğu bulunmuştur.

GİRİŞ VE YÖNTEM

Özel gereksinimli öğrencilere yönelik olarak hazırlanan matematik programlarında yer alan amaçlar ve davranışların, çocukların günlük yaşamlarını kolaylaştırıcı ve karşılaştıkları çeşitli sorunları çözmeye kullanabilecekleri kavramları ve becerileri kapsayan işlevsel akademik beceriler olması son derece önemlidir. Özel gereksinimli öğrencilerin kaynaştırma uygulamalarıyla genel eğitim içinde daha fazla yer almasıyla birlikte, bu bireylere işlevsel akademik becerilerin öğretimi önem kazanmıştır. İşlevsel akademik beceriler, genelde eğitimin ilk yıllarında öğrenilen ve yaşam boyunca kullanılan becerilerdir (Erbaş, 2008). Saat okuma becerisi de özel gereksinimli bireylerin yaşamlarını kolaylaştıran işlevsel akademik becerilerdendir.

Bu çalışmanın amacı hafif derecede zihinsel engelli bir öğrenciyi saat okuma becerisinin kazandırılmasında doğrudan öğretim yöntemi ile sunulan şematik düzenleyicinin etkililiğini belirlemektir. Çalışma 2009-2010 yılında T.S.K Sağlık Vakfı Özel Eğitim Merkezi'ne devam eden 12 yaşında bir kız öğrenci ile yapılmıştır. Öğretim öncesi değerlendirmelerde öğrencinin saat okuma becerisi için gereken saatin akrep ve yelkovanını söyleme ve gösterme, 1-12 arasındaki sayıları söyleme ve gösterme, 5'erli sayma becerilerine sahip olduğu ve tam saatleri okuduğu, diğer saatleri okumaya gereksinimi olduğu belirlenmiştir.

Rehberli uygulama aşamasında uygulayıcı kendi şemasını masadan kaldırmıştır. Öğrenciden sırayla şemada yer alan basamakları uygulayarak saati okumasını istemiştir. Öğrencinin tepki vermediği veya yanlış tepki verdiği basamaklara uygulayıcı şema üzerinde göstererek model olmuştur. Öğrenci 4 denemeden 3'ünde şemayı bağımsız doldurup saatin kaç olduğunu söylediğinde bağımsız uygulama aşamasına geçilmiştir.

Bağımsız uygulama aşamasında uygulamacı şemaları masadan kaldırmış ve öğrenciyi saati göstererek okumasını istemiştir. Öğrenci yanlış tepki verdiğinde uygulamacı şemayı göstererek öğrenciyi saat okuma kuralını ve basamaklarını söylemiştir. Bağımsız uygulama aşamasından sonra öğretim sonu değerlendirme yapılmıştır. Öğrenci 4 denemeden en az 3'ünde bağımsız olarak doğru tepki verdiğinde sonraki amacın öğretimine geçilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Her bir amacın edinimi birer oturumda gerçekleştirilmiştir. Oturumlar 15-20 dakika sürmüştür. Ayrıca edinimi gerçekleştiren amaçların genelleme çalışmaları sınıf ortamında farklı saatlerle ve sonrasında okul koridorundaki saatle yapılmıştır. Öğretimden 7, 21 gün ve 1 ay sonra yapılan kalıcılık değerlendirmelerinde öğrencinin edinimi sürdürdüğü görülmüştür. Çalışma sonunda katılımcı öğrenci için yöntemin saat okuma becerisinin kazanılmasında etkili olduğu bulunmuştur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma sonunda katılımcı öğrenci için doğrudan öğretim yöntemi ile sunulan şematik düzenleyicinin saat okuma becerisinin kazandırılmasında etkili olduğu bulunmuştur. Alanda çalışan meslek elemanlarına doğrudan öğretim yöntemi ile sunulan şematik düzenleyicinin saat okuma becerisinin kazandırılmasında, grup ve bireysel öğretimlerde kullanılabilir etkili bir yöntem olduğu önerilebilir.

KAYNAKÇA